

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Навчально-науковий інститут мистецтв

Кафедра музичної україністики та народно-інструментального мистецтва

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

КОЛЕКТИВНЕ ВИКОНАВСТВО (ОРКЕСТРОВИЙ КЛАС)

Рівень вищої освіти – другий (магістерський)

Освітня програма «Музичне мистецтво»

Спеціальність **В5 Музичне мистецтво**

Галузь знань **В Культура, мистецтво та гуманітарні науки**

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від “25” серпня 2025 р.

м. Івано-Франківськ – 2025 р.

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Колективне виконавство (оркестровий клас)
Викладач (і)	Пасічняк Лілія Михайлівна
Контактний телефон викладача	+380997452990
Е-mail викладача	lilia.pasichniak@cnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний/заочний
Обсяг дисципліни	1-2 семестри – 60 год. практичних, 120 год. самостійна робота
Посилання на сайт дистанційного навчання	
Консультації	Упродовж вивчення курсу

2. Анотація до навчальної дисципліни

Предметом вивчення навчальної дисципліни є теоретичне осмислення і практичне виконання оркестрової партитури як результату творчої та аналітичної роботи диригента під час занять з оркестрового класу. Навчальна дисципліна «Колективне виконавство (оркестровий клас)» передбачає підготовку кваліфікованого диригента та оркестранта, що володіє комплексом знань, необхідних для організації та успішного керівництва колективами народних інструментів різної кваліфікації, безпосередньої участі в цих оркестрах. Виходячи із сучасного стану і розвитку оркестрового мистецтва, а також, враховуючи навчальну програму, слід вважати доцільним вирішення в рамках даного курсу як навчальних, так і концертно-виконавських завдань, зокрема: вміння слухати і розуміти музичний твір, його основну тему, підголоски, варіації і т.д.; виконувати свою партію, слідуючи задумам композитора і трактуванню диригента; читати оркестрову партію та орієнтуватися в ній; знати стрій інструментів оркестру, їх діапазон та транспонування; вміти працювати з окремими групами оркестру; прагнути досягнення ритмічної єдності, штрихової палітри, прийомів їх виконання; розвивати в собі навички ансамблевої гри у складі оркестру; здобувати навички репетиційної роботи з оркестром, організації концертних виступів; виховання вольових якостей та ініціативи, почуття відповідальності перед колективом і творчого відношення до спільного виконавства.

3. Мета та цілі навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни є виховання спеціаліста-професіонала, обізнаного зі специфікою колективного музикування, який знає технічно-виражальні можливості оркестрових інструментів та досконало володіє навичками гри на одному або кількох з них.

Основними цілями вивчення дисципліни є удосконалення здобутих вмінь колективної гри, поглиблення розуміння специфіки гри в оркестрі народних інструментів та забезпечення методичної підготовки до керування ОНІ у мистецьких навчальних закладах.

Методи навчання: словесний, наочний, пояснювально-ілюстративний, практичний, пояснення, стимулювання і мотивації, практичні вправи.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі музичної професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій в теорії, історії музики, у педагогіці, виконавстві та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності

ЗК 2. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 3. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК 5. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК 7. Здатність до міжособистісної взаємодії.

Фахові компетентності

ФК 3. Здатність розробляти і реалізовувати творчі проекти по інтерпретації, аранжуванню та перекладу музики.

ФК 4. Здатність інтерпретувати художні образи у музикознавчій, виконавській, диригентській, педагогічній діяльності.

ФК 5. Здатність збирати та аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її для теоретичної, виконавської, педагогічної інтерпретації.

ФК 7. Здатність аналізувати виконання музичних творів або оперних спектаклів, здійснювати порівняльний аналіз різних виконавських інтерпретацій, у тому числі з використанням можливостей радіо, телебачення, Інтернету.

ФК 9. Здатність демонструвати достатньо високий рівень виконавської майстерності.

Програмні результати навчання

ПРН.1 Володіти професійними навичками виконавської (диригентської), творчої та педагогічної діяльності.

ПРН.2. Володіти навичками ансамблевого музикування в групах різних складів у концертно-виконавському та репетиційному процесах.

ПРН.3. Визначати стильові і жанрові ознаки музичного твору та самостійно знаходити переконливі шляхи втілення музичного образу у виконавстві.

ПРН.6. Володіти музично-аналітичними навичками жанрово-стильової та образно-емоційної атрибуції музичного твору при створенні виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
практичні заняття	60
самостійна робота	120

Ознаки навчальної дисципліни			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
1, 2	025 Музичне мистецтво	1	нормативний

Тематика навчальної дисципліни		
Тема	кількість год.	
	практичні заняття	сам. роб
I семестр		
Тема 1. Вивчення елементарних оркестрових фрагментів в оркестрових партіях.	4	4
Тема 2. Удосконалення якості звуковідтворення в оркестрових групах.	4	10
Тема 3. Засвоєння основних прийомів гри під час виконання партій.	4	10
Тема 4. Використання основних прийомів гри під час виконання нескладних п'єс.	4	8
Тема 5. Удосконалення звуковідтворення на інструменті під час виконання партії кожним студентом зокрема.	4	10
Тема 6. Технічні навички гри на інструменті під час виконання складних творів.	4	10
Тема 7. Розподіл по групам та підготовка до оркестрового музикування.	6	8
2 семестр		
Тема 8. Зосередження на вказівках диригента під час виконання оркестрових партій.	4	4
Тема 9. Якісне звуковідтворення як запорука осмислення	4	10

образного змісту твору.		
Тема 10. Виконання фрагментів оркестрових творів штрихом легато.	4	8
Тема 11. Досягнення динамічного балансу в оркестрових групах та оркестрі.	4	10
Тема 12. Застосування прийому тремоло і специфіка його виконання в оркестрових групах, на окремих інструментах під час гри оркестрових творів.	4	10
Тема 13. Застосування прийому деташе і специфіка його виконання в оркестрових групах, на окремих інструментах під час гри оркестрових творів.	4	10
Тема 14. Специфічні методи позаоркестрової гри.	6	8
ЗАГ.:	60	120

6. Система оцінювання навчальної дисципліни

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	<p>Загальна система оцінювання курсу є уніфікованою та здійснюється відповідно до Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника http://surl.li/myqwd та Порядку організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника http://surl.li/lkifv</p> <p>Оцінювання курсу здійснюється з урахуванням усіх видів навчальної роботи за стобальною шкалою і переводиться у національну шкалу та шкалу ECTS.</p> <p style="text-align: center;">Шкала оцінювання: національна та ECTS</p> <table border="1" style="width: 100%; text-align: center;"> <thead> <tr> <th rowspan="2">Сума балів за всі види навчальної діяльності</th> <th rowspan="2">Оцінка ECTS</th> <th colspan="2">Оцінка за національною шкалою</th> </tr> <tr> <th>для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики</th> <th>для заліку</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>90 – 100</td> <td>A</td> <td>відмінно</td> <td rowspan="5">зараховано</td> </tr> <tr> <td>80 – 89</td> <td>B</td> <td rowspan="2">добре</td> </tr> <tr> <td>70 – 79</td> <td>C</td> </tr> <tr> <td>60 – 69</td> <td>D</td> <td rowspan="2">задовільно</td> </tr> <tr> <td>50 – 59</td> <td>E</td> </tr> </tbody> </table>	Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою		для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики	для заліку	90 – 100	A	відмінно	зараховано	80 – 89	B	добре	70 – 79	C	60 – 69	D	задовільно	50 – 59	E
Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS			Оцінка за національною шкалою																	
		для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики	для заліку																		
90 – 100	A	відмінно	зараховано																		
80 – 89	B	добре																			
70 – 79	C																				
60 – 69	D	задовільно																			
50 – 59	E																				

	<table border="1"> <tr> <td>26 – 49</td> <td>FX</td> <td>незадовільно з можливістю повторного складання</td> <td>не зараховано з можливістю повторного складання</td> </tr> <tr> <td>0-25</td> <td>F</td> <td>незадовільно з обов'язковим повторним курсом</td> <td>не зараховано з обов'язковим повторним курсом</td> </tr> </table>	26 – 49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання	0-25	F	незадовільно з обов'язковим повторним курсом	не зараховано з обов'язковим повторним курсом
26 – 49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання						
0-25	F	незадовільно з обов'язковим повторним курсом	не зараховано з обов'язковим повторним курсом						
Практичні заняття	50 балів студент отримує за відвідування занять, виконання навчальних завдань, а інших 50 балів – за участь в концертних виступах оркестру, конкурсних прослуховуваннях, днях відкритих дверей інституту, державних іспитах кафедри музичної україністики та народно-інструментального мистецтва.								
Умови допуску до підсумкового контролю	<p>Порядок та організація контролю знань здобувачів освіти, зокрема, умови допуску до підсумкового контролю визначаються відповідно до Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника http://surl.li/myqwd</p> <p>Умовами допуску до підсумкового контролю із дисципліни «Коллективне виконавство (Оркестровий клас)» є участь здобувачів освіти у концертних та конкурсних виступах оркестру. Виконання всіх практичних завдань, зокрема тих, що стосуються самостійної роботи (удосконалення гри оркестрових партій виконуваних творів).</p> <p>До заліку та екзамену допускаються здобувачі освіти, які набрали мінімум 25 балів.</p>								
Підсумковий контроль	<p>Форма контролю: залік – 1 семестр, екзамен – 2 семестр.</p> <p>Форма здачі: гра партій виконуваних творів, концертний виступ оркестру.</p>								

7. Політика навчальної дисципліни

Відвідування занять: пропуски здійснюються у вигляді відпрацювання (здачі) практичних занять – гра оркестрових партій.

Неформальна освіта: регулюються Положенням про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника (Редакція 3) (введено в дію наказом ректора № 672 від 24.11.2022 р.)

<https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf>

Рекомендовані платформи:

Платформа Coursera for Campus;

сучасний студентський простір Paragraph (на базі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника);

8. Рекомендована література

1. Бродський Г.Л., Горбенко О.Б., Сметана С.О. Оркестровий клас: навчально-методичний посібник. Кіровоград: РВВ КДПУ ім. В.Винниченка, 2016. 328 с.
2. Воєводін В. В. Педагогічні умови становлення творчого потенціалу майбутніх музикантів-виконавців в оркестровому класі : автореф. дис. на здоб. наук. ступеня канд. пед. наук : спец. 13.00.02 . Теорія та методика навчання музики і музичного виховання. К., 2007. 19 с.
3. Давидов М. А. Історія виконавства на народних інструментах (Українська академічна школа): підручник. К.: НМАУ ім. П. І. Чайковського, 2005. 420 с.
4. Дейнега В. Музичний інструментарій як показник специфіки оркестру народних інструментів. *Науковий вісник НМАУ ім. П. І. Чайковського*. К., 2002. Вип. 22. Кн. 8. С. 119–129.
5. Жуков В.П. Оркестр народних інструментів, як зразок ціннісної спадкоємності, відтворення й розвитку традиційної музичної культури. *Традиційна культура в умовах глобалізації: родинні цінності і трансляція соціокультурного досвіду поколінь*. Харків : ООМЦКМ, 2016. С. 83-87.
6. Макуха Н.М. Український народний музичний інструментарій у формуванні музичної культури майбутнього педагога. *Формування здорового студентського життя студентської молоді: реалії та перспективи: матеріали Всеукраїнської конференції*. Полтава: Полтавський державний педагогічний університет ім. В.Г. Короленка, 2003. С. 189-191.
7. Охманюк В. Оркестровий клас: навчально-методичний посібник . Ч.1. Херсон : ОЛДПЛЮС, 2021. 182 с.
8. Пасічняк Л.М. Традиційне ансамблеве народно-інструментальне мистецтво Прикарпаття в контексті сучасної культури. *Проблеми взаємодії мистецтва, педагогіки та теорії і практики. Когнітивне музикознавство : зб. наук. статей ХНУМ ім. І.П. Котляревського [відп. секретар – доктор мистецтвознавства, проф. Л.В.Шаповалова]*. Харків : ХНУМ ім. І.П. Котляревського, 2017. Вип. 46. С. 366–381.
9. Пасічняк Л.М. Сольне та ансамблеве інструментальне музикування корінного українського населення повіту Марамуреш в Румунії в аспекті етнокультурного пограниччя (південна Мараморощина). *Na Pograniczach Z ODLEGŁEJ I BLISKIEJ PRZESZŁOŚCI. Studia o sto sunkach kulturowych: Monografia / Redakcja naukowa: Robert Lipelt, Sanok: wydawanej przez Państwową Wyższą Szkołę Zawodową im Jana Grodka w Sanoku, 2019, 263 s., Tom. XII. S. 103-112.*
10. Плужніков В. М. Професія диригента та шляхи її формування в західно-європейській театральній-концертній практиці XIX століття: автореф. дис. канд. мистецтвознавства: 17.00.03. Музичне мистецтво. Харків, 2006. 16 с.
11. Пляченко Т.М. Підготовка майбутнього вчителя музики до роботи з учнівськими оркестрами та інструментальними ансамблями : [монографія]. Кіровоград : «Імекс-ЛТД», 2010. 428 с.
12. Роговська Є.В., Рутецький В.В. Оркестр народних інструментів : навч.-метод. посібник; за ред. І.В. Баладинської. Житомир: ЖДУ, 2014. 220 с.
13. Сідлецька Т. Культурно-історична еволюція українського оркестру народних інструментів: монографія. Вінниця: ВНТУ, 2009. 184 с.
14. Сідлецька Т. Практична культурологія. Історія народно-оркестрового виконавства України: навчальний посібник. Вінниця: ВНТУ, 2011. Ч.1. 122 с.
15. Сідлецька Т. Практична культурологія. Історія народно-оркестрового виконавства України: навчальний посібник. Вінниця: ВНТУ, 2011. Ч.2. 72 с.

16. Стельмашук З. М. Діяльність аматорських народно-інструментальних колективів Тернопільщини кінця ХХ – початку ХХІ століття. *Народно-інструментальне мистецтво на зламі ХХ–ХХІ століть: збірник матеріалів VI-ї міжнародної науково-практичної конференції (ДДПУ ім. І. Франка, 07.12.2012, м. Дрогобич)* / [редактори-упорядники А. Душний, Б. Пиц]. Дрогобич: Посвіт, 2012. С. 109–113.
17. Федоришин В.І. Формування виконавської майстерності студентів музично-педагогічних факультетів у процесі колективного музикування: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук: 13.00.02. К., 2006. 18 с.
19. Хашеватська С. С. Інструментознавство. Підручник для вищих навчальних закладів культури і мистецтв III-IV рівнів акредитації. Вінниця: Нова книга, 2008. 256 с.
18. Хоткевич Г. Музичні інструменти українського народу. Харків : Держ. вид-во України, 2002. 288 с.
20. Черкаський Л. Українські народні музичні інструменти. К.: Техніка, 2003. 264 с.

Викладач

кандидат мистецтвознавства, доцент Пасічняк Л. М.

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Навчально-науковий інститут мистецтв

Кафедра виконавського мистецтва

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

КОЛЕКТИВНЕ ВИКОНАВСТВО (ОРКЕСТРОВИЙ КЛАС)

Рівень вищої освіти – другий (магістерський)

Освітня програма «Музичне мистецтво»

Спеціальність **В5 Музичне мистецтво**

Галузь знань **В Культура, мистецтво та гуманітарні науки**

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від “25” серпня 2025 р.

м. Івано-Франківськ – 2025 р.

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Колективне виконавство (оркестровий клас)
Викладач (і)	Єднак Степан Богданович
Контактний телефон викладача	+380667029891
E-mail викладача	stepan.yednak@cnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний/заочний
Обсяг дисципліни	1-2 семестри – 60 год. практичних, 120 год. самостійна робота
Посилання на сайт дистанційного навчання	
Консультації	Упродовж вивчення курсу

2. Анотація до навчальної дисципліни

У навчанні і вихованні майбутніх виконавців колективному виконавству належить особливо важлива роль. Найважливішою задачею є виховання у здобувачів розуміння основної мети – навчитися розкривати художній задум виконуваних творів і засобами музично-виконавської майстерності доносити його до слухачів. Тому робота в оркестровому класі спрямована головним чином на усвідомлення і творче втілення студентом змісту, форми, стилю виконуваних творів і на оволодіння різноманітними засобами художньої майстерності. Плідність цієї роботи значною мірою обумовлюється розвитком творчої ініціативи і самостійності студента.

Прагнучи до найбільш досконалого виконання, усіляко розвиваючи віртуозну техніку, роз'яснюючи шляхи і методи оволодіння прийомами гри в колективі, потрібно виховувати в той же час правильне розуміння музично-виконавської техніки, що є лише засобом утілення художньо-виконавських задумів. Особливе місце повинна займати робота над оволодінням навичок оркестрового виконання. Виховання художньої і технічної сторін музично-виконавської майстерності варто здійснювати в їхній нерозривній єдності.

3. Мета та цілі навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни є виховання спеціаліста-професіонала, обізнаного зі специфікою колективного музикування, який знає технічно-виражальні можливості оркестрових інструментів та досконало володіє навичками гри на одному або кількох з них.

Основними цілями вивчення дисципліни є професійна підготовка студента до вимог праці у професійному колективі, історії і теорії оркестрового виконавства;

визначити пріоритетні напрями практичної діяльності майбутніх спеціалістів; розвиток художнього кругозору студентів і їх здатності орієнтуватися в різноманітних стилях і напрямках в галузі оркестрового виконавства;

готувати студента до організації та здійснення оркестрової діяльності.

Методи навчання: словесний, наочний, пояснювально-ілюстративний, практичний, пояснення, стимулювання і мотивації, практичні вправи.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі музичної професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій в теорії, історії музики, у педагогіці, виконавстві та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності

ЗК 2. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 3. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК 5. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК 7. Здатність до міжособистісної взаємодії.

Фахові компетентності

ФК 3. Здатність розробляти і реалізовувати творчі проекти по інтерпретації, аранжуванню та перекладу музики.

ФК 4. Здатність інтерпретувати художні образи у музикознавчій, виконавській, диригентській, педагогічній діяльності.

ФК 5. Здатність збирати та аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її для теоретичної, виконавської, педагогічної інтерпретації.

ФК 7. Здатність аналізувати виконання музичних творів або оперних спектаклів, здійснювати порівняльний аналіз різних виконавських інтерпретацій, у тому числі з використанням можливостей радіо, телебачення, Інтернету.

ФК 9. Здатність демонструвати достатньо високий рівень виконавської майстерності.

Програмні результати навчання

ПРН.1 Володіти професійними навичками виконавської (диригентської), творчої та педагогічної діяльності.

ПРН.2. Володіти навичками ансамблевого музикування в групах різних складів у концертно-виконавському та репетиційному процесах.

ПРН.3. Визначати стилеві і жанрові ознаки музичного твору та самостійно знаходити переконливі шляхи втілення музичного образу у виконавстві.

ПРН.6. Володіти музично-аналітичними навичками жанрово-стильової та образно-емоційної атрибуції музичного твору при створенні виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
практичні заняття	60
самостійна робота	120

Ознаки навчальної дисципліни			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
1, 2	025 Музичне мистецтво	1	нормативний

Тематика навчальної дисципліни		
Тема	кількість год.	
	практичні заняття	сам. роб
I семестр		
Тема 1. Вивчення елементарних оркестрових фрагментів в оркестрових партіях.	4	4
Тема 2. Удосконалення якості звуковідтворення в оркестрових групах.	4	10
Тема 3. Засвоєння основних прийомів гри під час виконання партій.	4	10
Тема 4. Використання основних прийомів гри під час виконання нескладних п'єс.	4	8
Тема 5. Удосконалення звуковідтворення на інструменті під час виконання партії кожним студентом зокрема.	4	10
Тема 6. Технічні навички гри на інструменті під час виконання складних творів.	4	10
Тема 7. Розподіл по групам та підготовка до оркестрового музикування.	6	8
2 семестр		
Тема 8. Зосередження на вказівках диригента під час виконання оркестрових партій.	4	4
Тема 9. Якісне звуковідтворення як запорука осмислення	4	10

образного змісту твору.		
Тема 10. Виконання фрагментів оркестрових творів.	4	8
Тема 11. Досягнення динамічного балансу в оркестрових групах та оркестрі.	4	10
Тема 12. Застосування прийому «тутті» і специфіка його виконання.	4	10
Тема 13. Максимальна узгодженість музично-виконавських засобів виразності, їх виправдане співвідношення та єдність в процесі гри.	4	10
Тема 14. Специфічні методи позаоркестрової гри.	6	8
ЗАГ.:	60	120

6. Система оцінювання навчальної дисципліни

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	<p>Загальна система оцінювання курсу є уніфікованою та здійснюється відповідно до Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника http://surl.li/myqwd та Порядку організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника http://surl.li/lkifv</p> <p>Оцінювання курсу здійснюється з урахуванням усіх видів навчальної роботи за стобальною шкалою і переводиться у національну шкалу та шкалу ECTS.</p> <p style="text-align: center;">Шкала оцінювання: національна та ECTS</p> <table border="1" style="width: 100%; text-align: center;"> <thead> <tr> <th rowspan="2">Сума балів за всі види навчальної діяльності</th> <th rowspan="2">Оцінка ECTS</th> <th colspan="2">Оцінка за національною шкалою</th> </tr> <tr> <th>для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики</th> <th>для заліку</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>90 – 100</td> <td>A</td> <td>відмінно</td> <td rowspan="5">зараховано</td> </tr> <tr> <td>80 – 89</td> <td>B</td> <td rowspan="2">добре</td> </tr> <tr> <td>70 – 79</td> <td>C</td> </tr> <tr> <td>60 – 69</td> <td>D</td> <td rowspan="2">задовільно</td> </tr> <tr> <td>50 – 59</td> <td>E</td> </tr> <tr> <td>26 – 49</td> <td>FX</td> <td>незадовільно з можливістю повторного складання</td> <td>не зараховано з можливістю повторного складання</td> </tr> </tbody> </table>	Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою		для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики	для заліку	90 – 100	A	відмінно	зараховано	80 – 89	B	добре	70 – 79	C	60 – 69	D	задовільно	50 – 59	E	26 – 49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS			Оцінка за національною шкалою																					
		для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики	для заліку																						
90 – 100	A	відмінно	зараховано																						
80 – 89	B	добре																							
70 – 79	C																								
60 – 69	D	задовільно																							
50 – 59	E																								
26 – 49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання																						

	0-25	F	незадовільно з обов'язковим повторним курсом	не зараховано з обов'язковим повторним курсом
Практичні заняття	50 балів студент отримує за відвідування занять, виконання навчальних завдань, а інших 50 балів – за участь в концертних виступах оркестру, конкурсних прослуховуваннях, днях відкритих дверей інституту, державних іспитах кафедри виконавського мистецтва.			
Умови допуску до підсумкового контролю	<p>Порядок та організація контролю знань здобувачів освіти, зокрема, умови допуску до підсумкового контролю визначаються відповідно до Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника http://surl.li/myqwd</p> <p>Умовами допуску до підсумкового контролю із дисципліни «Коллективне виконавство (Оркестровий клас)» є участь здобувачів освіти у концертних та конкурсних виступах оркестру. Виконання всіх практичних завдань, зокрема тих, що стосуються самостійної роботи (удосконалення гри оркестрових партій виконуваних творів).</p> <p>До заліку та екзамену допускаються здобувачі освіти, які набрали мінімум 25 балів.</p>			
Підсумковий контроль	<p>Форма контролю: залік – 1 семестр, екзамен – 2 семестр.</p> <p>Форма здачі: гра партій виконуваних творів, концертний виступ оркестру.</p>			

7. Політика навчальної дисципліни

Відвідування занять: пропуски здійснюються у вигляді відпрацювання (здачі) практичних занять – гра оркестрових партій.

Неформальна освіта: регулюються Положенням про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника (Редакція 3) (введено в дію наказом ректора № 672 від 24.11.2022 р.)

<https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf>

Рекомендовані платформи:

Платформа Coursera for Campus;

сучасний студентський простір Paragraph (на базі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника);

Erasmus+UA

8. Рекомендована література

1. Богданов В.О., Богданова Л. Д. Історія духового музичного мистецтва України: від найдавніших часів до початку ХХ ст.: В 2-х томах. Харків : ФО-П. Сілічева, 2013.
2. Бродський Г.Л., Горбенко О.Б., Сметана С.О. Оркестровий клас: навчально-методичний посібник. Кіровоград: РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2016. 328 с.
3. Воєводін В. В. Педагогічні умови становлення творчого потенціалу майбутніх музикантів-виконавців в оркестровому класі : автореф. дис. на здоб. наук. ступеня канд. пед. наук : спец. 13.00.02 . Теорія та методика навчання музики і музичного виховання. К., 2007. 19 с.
4. Єднак С. «Три оркестрових дефіле» навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ, 2020: Івано-Франківськ, Фоліант, 150 с.
5. Круль П. Ф. Національне духове інструментальне мистецтво українського народу (малодосліджені сторінки історії) [Монографія]. К. : НАН України, 2000. 324 с.
6. Круль П. Історія виконання на духовних та ударних інструментах України : підручник для закладів вищої освіти IV рівня акредитації. Електронне видання. Івано-Франківськ : Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, 2023. 203 с. ISBN 789-966-640-537-4
7. Кушнір А. Я. Історія кафедри духових інструментів НМАУ імені П. І. Чайковського в портретах особистостей. *Науковий вісник НМАУ імені П. І. Чайковського*. К., 2011. Вип. 93. С. 95–102.
8. Охманюк В. Оркестровий клас: навчально-методичний посібник / Вид. 2-ге, перероб. та допов. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2021. Ч.1. 182 с.
9. Посвалюк в. Т. Історія виконавства на трубі. Київська школа (друга половина ХІХ– ХХ ст.). К.: ПП «Квін», 2005.
10. Плузніков В. М. Професія диригента та шляхи її формування в захід-ноєвропейській театральній-концертній практиці ХІХ століття: автореф. дис. канд. мистецтвознавства: 17.00.03. Музичне мистецтво. Харків, 2006. 16 с.
11. Терлецький М. Методика роботи з духовим оркестром. Рівне 2000.
12. Федорков О.В. Український ансамбль тромбонів у контексті світового музичного мистецтва: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. мист.: 17.00.03 / Харківський держ. ун-т мистецтв ім. І.П. Котляревського. Х., 2008. 18 с.
13. Федоришин В.І. Формування виконавської майстерності студентів музично-педагогічних факультетів у процесі колективного музикування : автореф... канд. пед. наук: 13.00.02 / Нац. ун-т ім. М.П. Драгоманова. К., 2006.
14. Хоткевич Г. Музичні інструменти українського народу. Харків : Держ. вид-во України, 2002. 288 с.

Викладач

Єднак С. Б.

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Навчально-науковий інститут мистецтв
Кафедра виконавського мистецтва

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

КОЛЕКТИВНЕ ВИКОНАВСТВО
(Основи вокально-практичного виконавства)

Рівень вищої освіти – **другий (магістерський)**

Освітня програма «**Музичне мистецтво**»

Спеціальність **В5 «Музичне мистецтво»**

Галузь знань **В Культура, мистецтво та гуманітарні науки**

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від 25 серпня 2025 р.

м. Івано-Франківськ – 2025

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Колективне виконавство. Основи вокально-практичного виконавства
Викладач	Шевченко Н. С.
Контактний телефон	+380666675891
E-mail	natalia.shevchenko@cnu.edu.ua
Формат дисципліни	очний/заочний
обсяг дисципліни	1-2 семестри – 60 год. практи., 120 год самостійна робота
Посилання на сайт дистанційного навчання	
Консультації	перед іспитом за дисципліною

2. Анотація до навчальної дисципліни

Сучасне вокальне виконавство вимагає високого рівня професійної майстерності вокалістів. Етап навчання у ЗВО є визначним у формуванні, становленні особистості музиканта. Практика ознайомлення з нотним матеріалом (клавірами, або ж окремими частинами відомих мюзиклів та оперет) сприяє комплексному розвитку особистості майбутнього фахівця.

Здобувачі вчаться співпрацювати у команді творчих людей, виконувати свої завдання, роль, бачити себе у контексті режисерської постановки. Мають змогу познайомитися з доробком композиторів, представників жанру різних епох. Чи не найважливіший аспект у роботі студента є практика читання з аркуша нотного матеріалу та етап формування художньо-емоційного образу героя.

Таким чином, дисципліна «Основи вокально-практичного виконавства» включає практику розбору (читання), детального вивчення, роботи над художнім образом, робота з режисером, ознайомлення з кращими зразками жанру «мюзикл» та «оперета», спробу реінтерпретації народної музики – необхідні навички для сучасного вокаліста-виконавця.

3. Мета та цілі навчальної дисципліни

Основною метою означеного предмета є робота над технічними

труднощами, що виникають у процесі вивчення класичної, популярної, деяких зразків джазової, народної музики. Робочим (навчальним) матеріалом слугують арії з оперет, окремі номери, сцени, ансамблі, повні версії мюзиклів, народні пісні. Студент повинен уміти визначати послідовність вивчення музичного тексту, підготувати роль до рівня опрацювання хореографом, режисером і т.ін

Цілі навчальної дисципліни:

- надати здобувачам систематизовану інформацію щодо базових засад творчо-виконавського процесу діяльності артиста-вокаліста;
- ознайомити студентів з теоретичними основами вокальних виконавських форм;
- виховати відчуття жанрово-стилістичних відмінностей шляхом слухового аналізу;
- виховувати вміння технологічного осмислення виконання академічного, естрадного та народного музичного матеріалу;
- виховувати практичні навички роботи з клавіром;
- вказати на основні елементи сценічного виступу, з виокремленням першочергових завдань;
- окреслити складнощі драматургічної побудови виступу на базі сольної й ансамблевої роботи
- надати можливість студентам самостійно вивчати, виконувати, аналізувати власне виконання та колег.

У результаті вивчення дисципліни студент повинен **знати**:

- основні стилеві напрями вокального виконавства;
- основні форми, можливості інтерпретування вокальної музики;
- основні підходи в опрацюванні літературного та нотного матеріалу.

У результаті вивчення дисципліни студент повинен **уміти**:

- працювати з клавіром вокального твору, враховуючи усі текстові позначення, ремарки;
- попередньо передбачити кінцевий результат (образ, темпи, інші засоби інтерпретації);
- визначити манеру, стиль виконання того чи іншого за жанром твору;
- визначити роль своєї вокальної партії в ансамблевих номерах, а також у загальному контексті великої музичної форми;
- співпрацювати з педагогом, вирішувати поставлені творчі завдання з метою вдосконалення та розвитку особистої виконавської майстерності;
- використати усі напрацьовані знання, вміння, навички в артистичній, сценічній роботі.

Методи навчання: словесний, наочний, пояснювально-ілюстративний, практичний, пояснення, стимулювання і мотивації, практичні вправи.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі музичної професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій в теорії, історії музики, у педагогіці, виконавстві та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності

ЗК 2. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 3. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК 5. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК 7. Здатність до міжособистісної взаємодії.

Фахові компетентності

ФК 3. Здатність розробляти і реалізовувати творчі проекти по інтерпретації, аранжуванню та перекладу музики.

ФК 4. Здатність інтерпретувати художні образи у музикознавчій, виконавській, диригентській, педагогічній діяльності.

ФК 5. Здатність збирати та аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її для теоретичної, виконавської, педагогічної інтерпретації.

ФК 7. Здатність аналізувати виконання музичних творів або оперних спектаклів, здійснювати порівняльний аналіз різних виконавських інтерпретацій, у тому числі з використанням можливостей радіо, телебачення, Інтернету.

ФК 9. Здатність демонструвати достатньо високий рівень виконавської майстерності.

Програмні результати навчання

ПРН.1 Володіти професійними навичками виконавської (диригентської), творчої та педагогічної діяльності.

ПРН.2. Володіти навичками ансамблевого музикування в групах різних складів у концертно-виконавському та репетиційному процесі.

ПРН.3. Визначати стильові і жанрові ознаки музичного твору та самостійно знаходити переконливі шляхи втілення музичного образу у виконавстві.

ПРН.6. Володіти музично-аналітичними навичками жанрово-стильової та образно-емоційної атрибуції музичного твору при створенні виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій.

5. Організація навчання

Обсяг курсу	
вид заняття	загальна кількість год
практичні заняття	60
самостійна робота	120

Ознаки навчальної дисципліни			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний/вибірковий
1,2	025 Музичне мистецтво	1 рік навчання	Нормативний

Тематика навчальної дисципліни		
Тема	кількість год	
	аудит. заняття	сам. робота
1. Змістовий модуль 1. Специфіка виконавства вокальних творів великої форми	4	4
2. Специфіка виконавства вокальних творів великої форми	4	10
3. Жанрово-стилістичні особливості опери, оперети, мюзиклу.	4	10
4. Теоретичні і практичні засади вокального виконавства.	4	8
5. Велика форма – як особливий вид співацької практики.	4	10
6. Поняття «вокальна майстерність».	4	10
7. Змістовий модуль 2. Практичні основи вивчення партії (ролі)	6	8
8. Робота з клавiром оперети, мюзиклу	4	4
9. Робота з клавiром оперети, мюзиклу	4	10
10. Особливості звукової, стилістичної, образної, технічної інтерпретації музики ХХ-ХХІ століть	4	8
11. Змістовий модуль 3. Практика виявлення першочергових завдань у ході опрацювання матеріалу музично-драматичного твору	4	10

12.Визначення манери співу, необхідної для точної подачі завдань композитора.	4	10
13.Окреслення проблем ритміки й вокальної артикуляції «бродвейського мюзиклу». Порівняння завдань щодо виконання класичного і «бродвейського» мюзиклів. Худ. зміст. Проблема інтерпретування	4	10
14.Змістовий модуль 4. Концертна презентація основних музичних номерів мюзикла	6	8
ЗАГ.	60	120

6. Система оцінювання навчальної дисципліни

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	<p>Загальна система оцінювання курсу є уніфікованою та здійснюється відповідно до Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника http://surl.li/myqwd та Порядку організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника http://surl.li/lkifv</p> <p>Оцінювання курсу здійснюється з урахуванням усіх видів навчальної роботи за стобальною шкалою і переводиться у національну шкалу та шкалу ECTS.</p>		
	Шкала оцінювання: національна та ECTS		
	Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
			для заліку
	90 – 100	A	для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики
	80 – 89	B	відмінно
	70 – 79	C	добре
	60 – 69	D	задовільно
	50 – 59	E	
	26 – 49	FX	не задовільно з можливістю повторного складання

			повторного складання	
	0-25	F	незадовільно з обов'язковим повторним курсом	не зараховано з обов'язковим повторним курсом
Практичні заняття	50 балів студент отримує за відвідування занять, виконання навчальних завдань, а інших 50 балів – за участь в концертних виступах, конкурсних прослуховуваннях, днях відкритих дверей інституту, державних іспитах кафедри виконавського мистецтва.			
Умови допуску до підсумкового контролю	<p>Порядок та організація контролю знань здобувачів освіти, зокрема, умови допуску до підсумкового контролю визначаються відповідно до Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника http://surl.li/myqwd</p> <p>Умовами допуску до підсумкового контролю із дисципліни «Коллективне виконавство (Сольний спів)» є участь здобувачів освіти у концертних та конкурсних виступах. Виконання всіх практичних завдань, зокрема тих, що стосуються самостійної роботи (удосконалення підготовки партій виконуваних творів). До заліку та екзамену допускаються здобувачі освіти, які набрали мінімум 25 балів.</p>			
Підсумковий контроль	<p>Форма контролю: залік – 1 семестр, екзамен – 2 семестр. Форма здачі: виконання партій, концертний виступ.</p>			

7. Політика навчальної дисципліни

Відвідування занять: пропуски здійснюються у вигляді відпрацювання (здачі) практичних занять – задача сольних та ансамблевих партій.

Неформальна освіта: регулюються Положенням про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника (Редакція 3) (введено в дію наказом ректора № 672 від 24.11.2022 р.)

<https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf>

Рекомендовані платформи:

Платформа Coursera for Campus;

сучасний студентський простір Paragraph (на базі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника);

Erasmus+UA

8. Рекомендована література

1. Вишневська С. В. Формування вокально-виконавського стилю різнофахових спеціалістів : методичні рекомендації по постановці голосу для студентів I-V курсів музичного факультету. Івано- Франківськ, видавництво «Плай» Прикарпатського університету ім. Василя Стефаника, 2012. 55 с.
2. Вишневська С. В. Основні дикційно-артикуляційні проблеми у вокальному виконавстві : методичні рекомендації до дисципліни “Сольний спів” для студентів вищих музичних навчальних закладів III– IV рівнів акредитації напряму підготовки “Музичне мистецтво”. Коломия : Вік, 2015. 36 с.
3. Бентя Ю. З чистого нотного аркуша. Голос України. – 2011. – 29 вересня.
4. Гребенюк Н. Є. Вокально-виконавська творчість : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня доктора мистецтвознав. : спец. 17.00.03 «Музичне мистецтво» К.,2000. 30 с.
5. Грица С. Фольклор у просторі та часі. Вибрані статті. Тернопіль : Астон, 2000. 228 с.
6. Давидов М. А. Концепція музично-художньої виконавської технології. Часопис Нац. муз. акад. України ім. П. І. Чайковського : науковий журнал. К., 2010. № 1(6). 170 с.
7. Дрожжина Н. В. Вокальне виконавство в системі музичного мистецтва естради : дис... канд. мистецтвознав. Х., 2008. 220 с.
8. Дрожжина Н. В. Функції мікрофону у вокальному виконавстві на естраді. Проблеми взаємодії мистецтва, педагогіки теорії і практики освіти : зб. наук. праць. Х., 2005. Вип. 15. С. 77–86.
9. Єрошенко О. В. Виразність вокального виконавства: художні та природничі чинники. Культура України : зб. наук. праць. Х. : ХДАК, 2012. Вип. 36. 298 с.
10. Єрошенко О. В. Емоційна сфера у вокальній творчості: музично-естетичні та виконавські аспекти : дис... канд. мистецтвознав. Х., 2008. 211 с.
11. Зеленіна Н. В. Підтекст музичного твору: формування і функціонування : автореф. дисертації на здобуття наук. ступеня канд. мистецтвознав. : спец. 17.00.03 «Музичне мистецтво». К., 2004. 16 с.
12. Шевченко Н.С. Елементи розширених технік у сучасному виконавстві. Мистецтвознавчі записки: Зб. наук.праць. Вип. 37. Київ : Ідея Принт, 2020. С. 124 – 129. ISSN 2226-2180 https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/36418/1/O_Loktionova-Oitsius_MZ_37_KUBG.pdf
13. Шевченко Н., Вишневська С. СИНТЕЗ СПІВАЦЬКИХ МАНЕР У ПРАКТИЦІ ПРОФЕСІЙНОГО ФОЛЬКЛОРНОГО КОЛЕКТИВУ (НА МАТЕРІАЛІ РЕПЕРТУАРУ ІВАНО-ФРАНКІВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО АКАДЕМІЧНОГО АНСАМБЛЮ ПІСНІ І ТАНЦЮ «ГУЦУЛІЯ»). *Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка* / [редактори-упорядники М. Пантук, А. Душний, І. Зимомря]. – Дрогобич: Видавничий дім «Гельветика», 2021. Вип. 43. Том 3. С. 66-71. DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/43-3-10>
14. Jule Styn. Sugar. (clavier)
15. Richard Rogers. The Sound of Music. (clavier).